

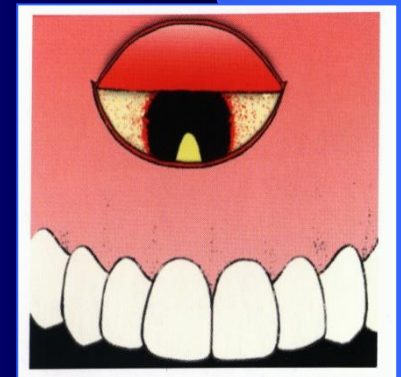
Fogászati-sebészeti műtéttan.
Sebgyógyulás. A szájrégi sebek
gyógyulásának speciális
szempontjai. Sebgyógyulás zavarai

A ambuláns szájsebészet specifikumai:

- gyakori
- rossz hírű (félelem)
- ambuláns- járóbeteg ellátás
- csont-sebészet
- lebenyképző
- kedvezőtlen környezet

Lebenyképzés általános szabályai

- jó vérellátású legyen a lebeny
- elégséges nagyságú feltárás szükséges
- muco-periostalis lebeny alkalmazunk
- megnagyobbíthatónak kell lennie
- feszülés mentes zárást tudjunk alkalmazni
- ép csontfelszínre kell visszavarnni
- el kell kerülni a fontos anatómiai képleteket

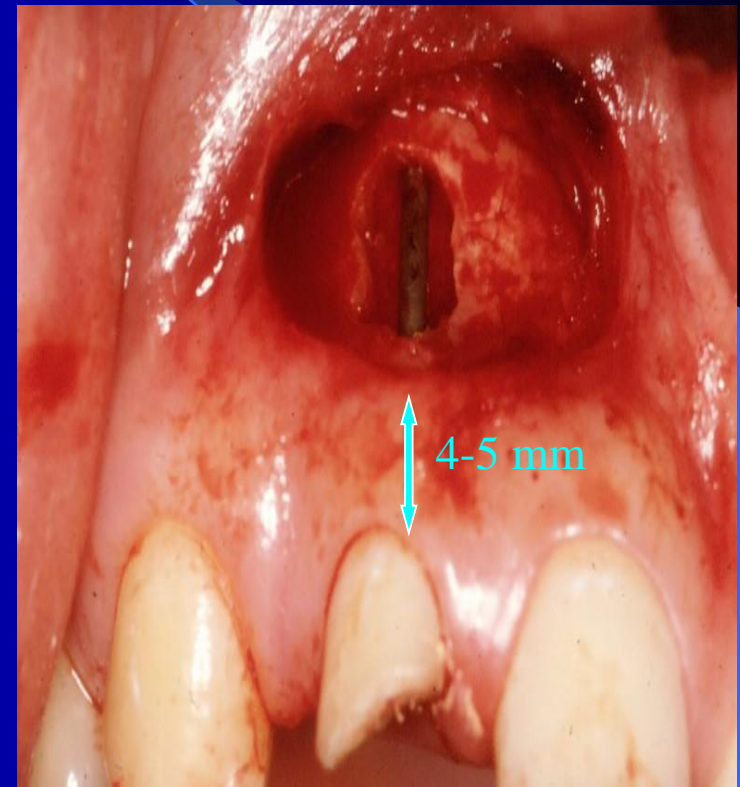
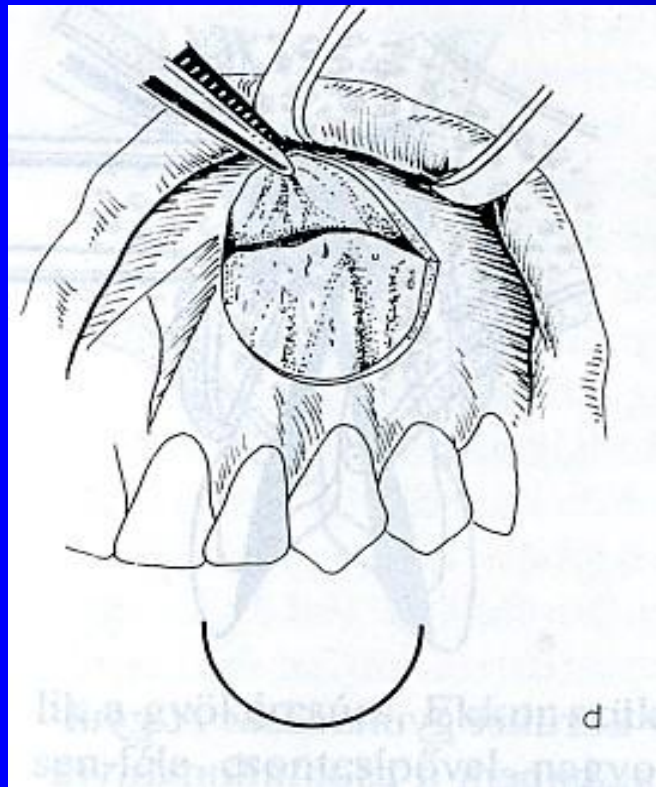
Lebenytípusok

- Gerincéli
- Partsch
- Pichler
- Wassmund
- Reinmöller (ajtószárny)
- L-alakú
- Palatinális
- Ochsenbein-Luebke féle
(submarginalis) lebeny

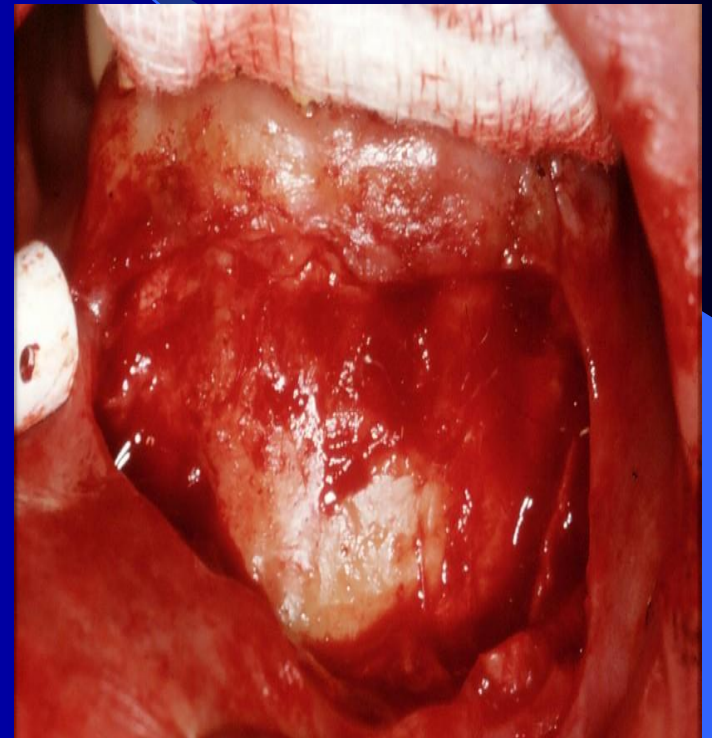
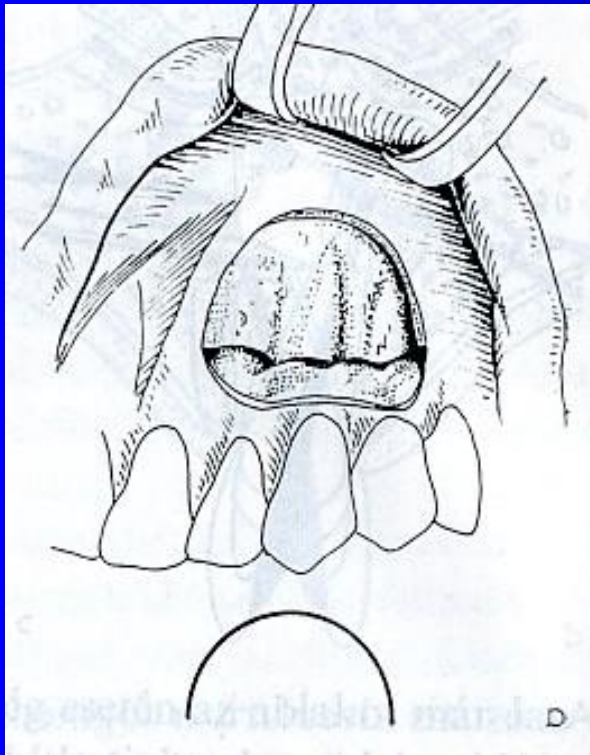
Gerincéli lebeny

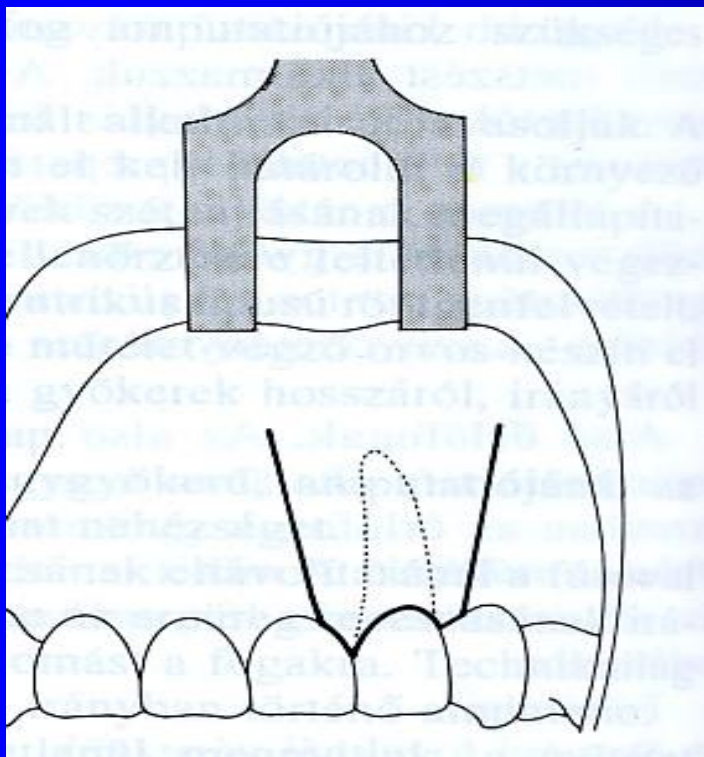
Partsch lebeny

Pichler lebeny

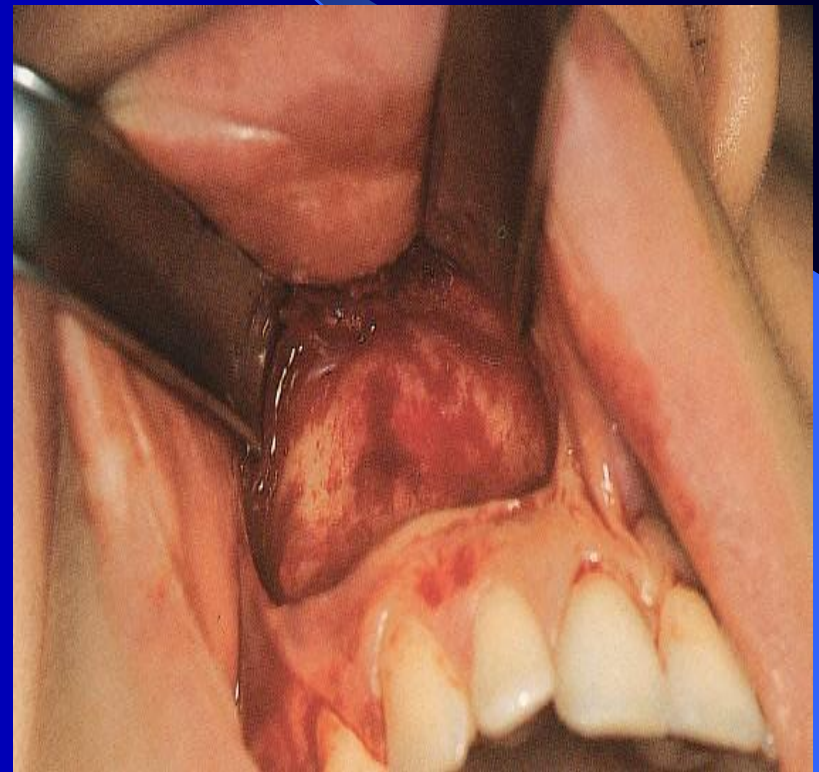
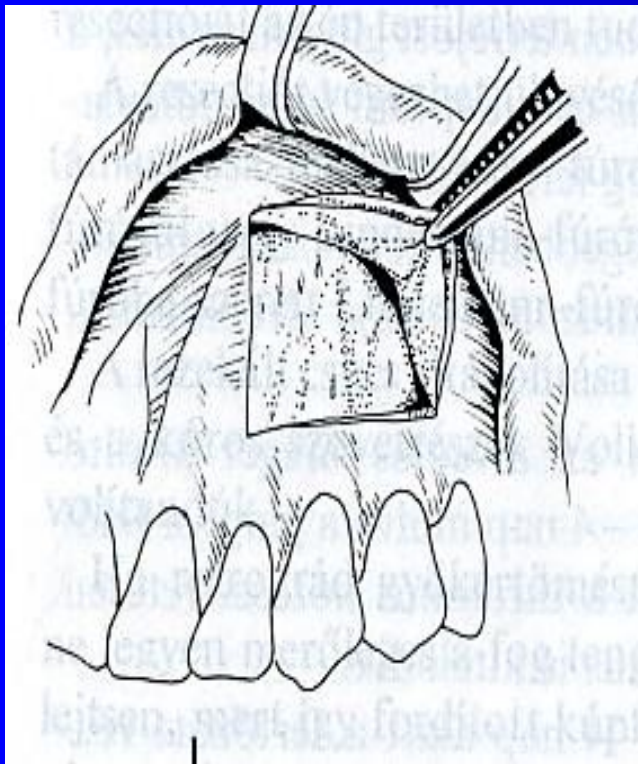

Wassmund lebeny

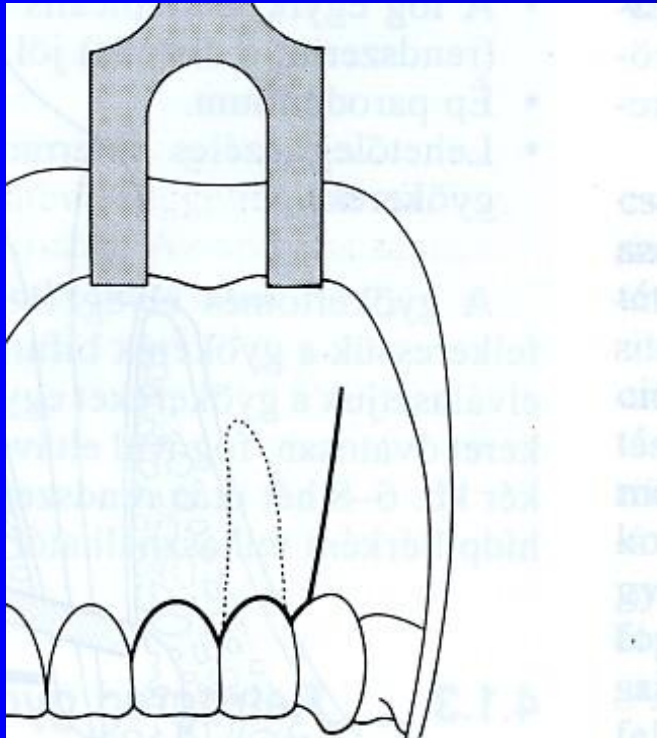

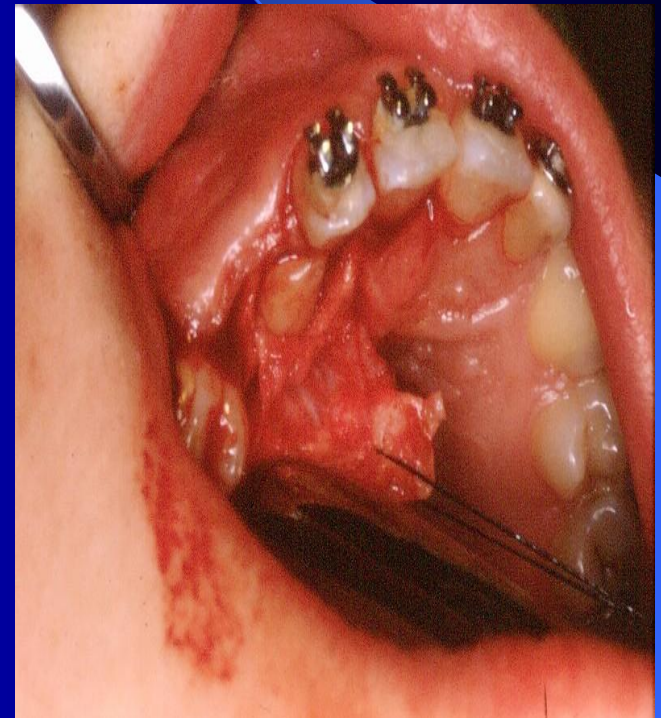
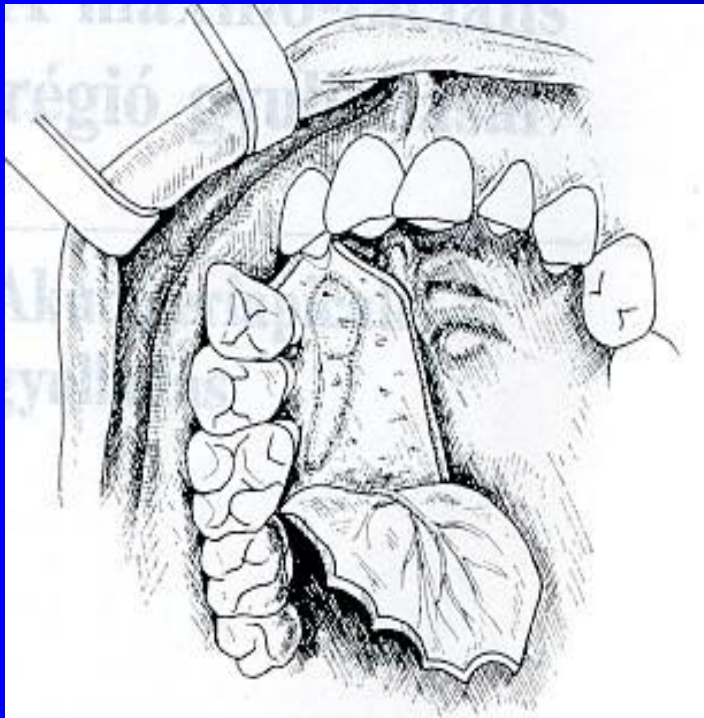
Reinmöller lebény

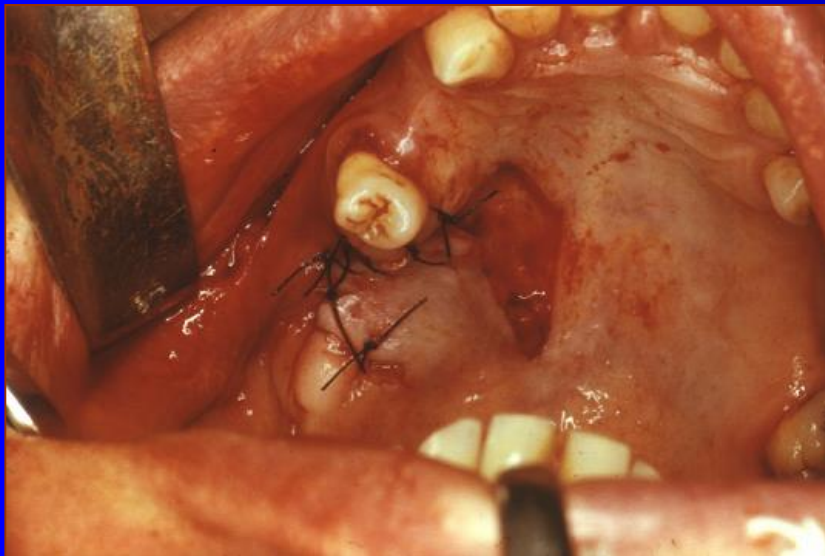
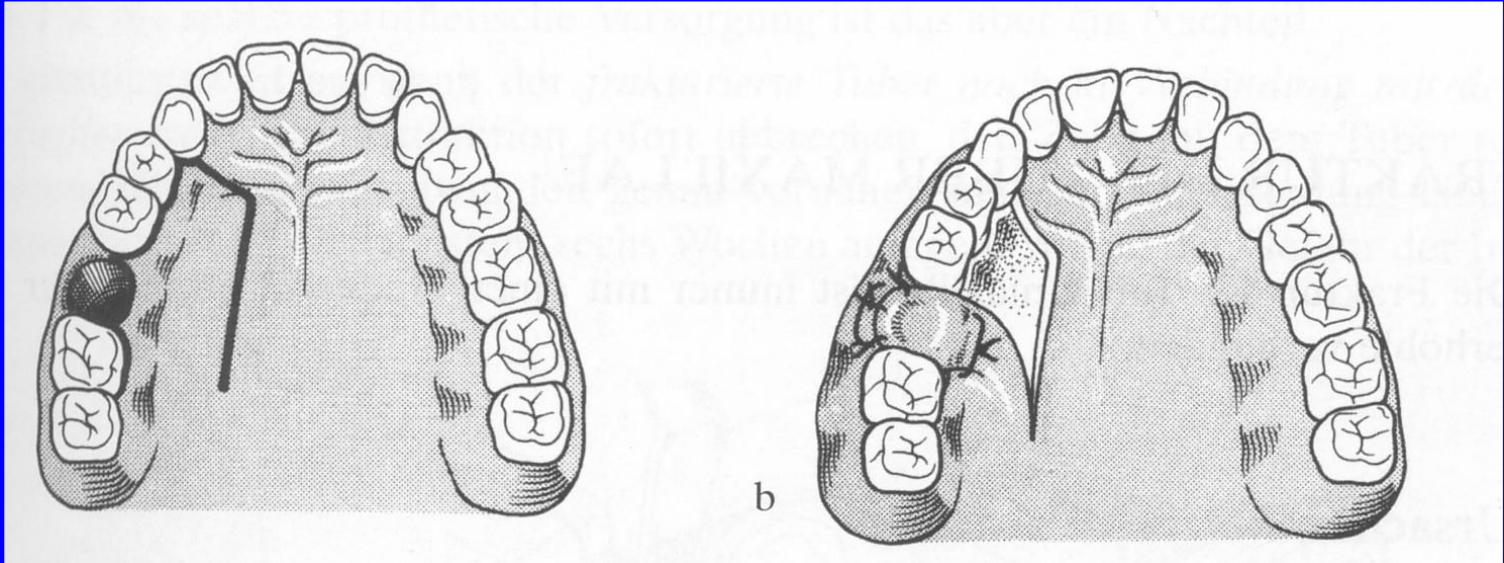
L-alakú lebeny

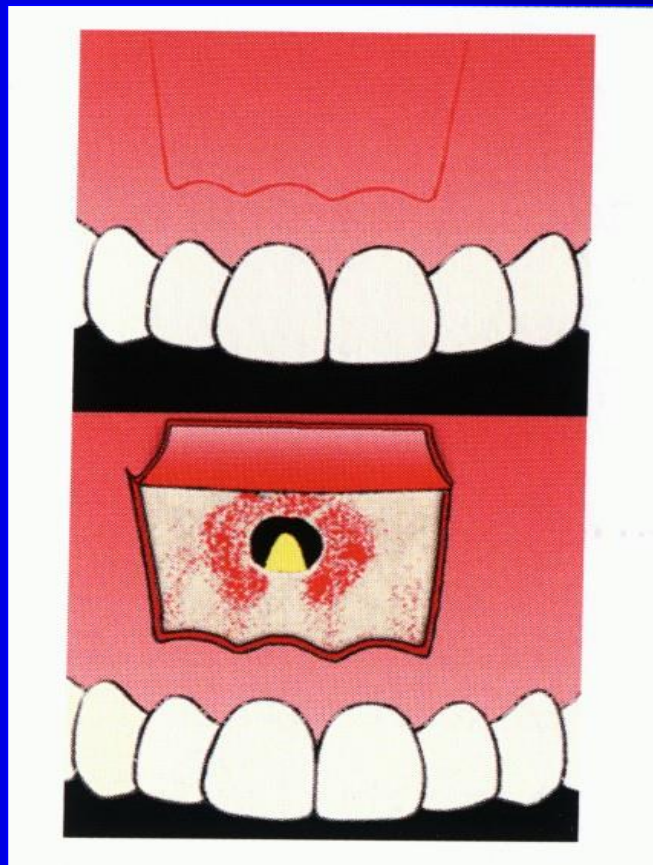
Palatinális lebenyek

Palatinális lebenyek

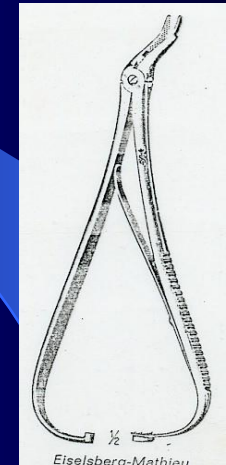
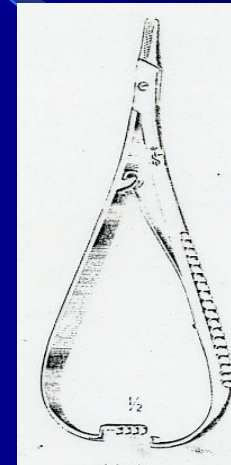

Ochsenbein-Luebke féle (submarginalis) lebeny

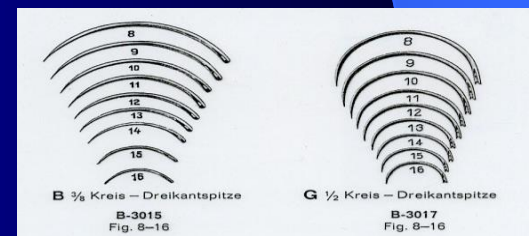

Műtéti beavatkozásra szolgáló műszerek (szövetek egyesítése)

Tűfogók - Mathieu - féle
Palatinális

Varrótűk - „G”-típusú - körív fele
„B”-típusú - körív harmada
atraumatikus

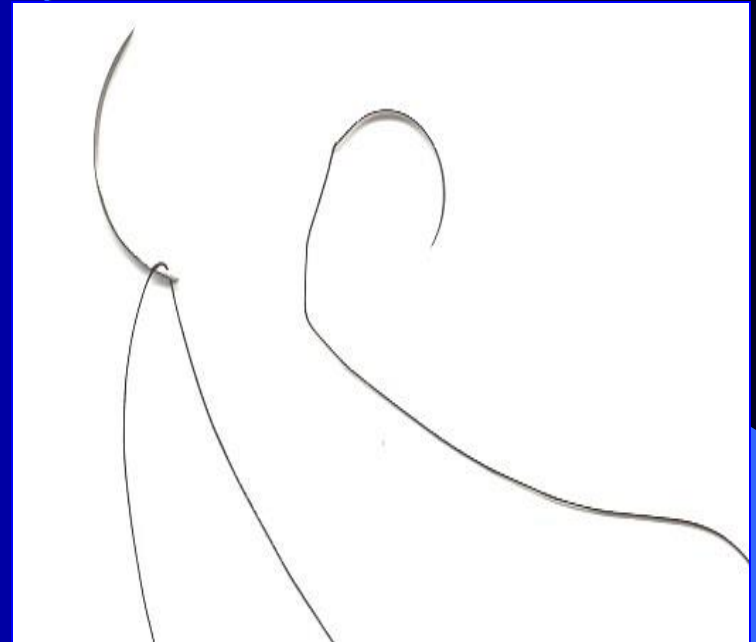
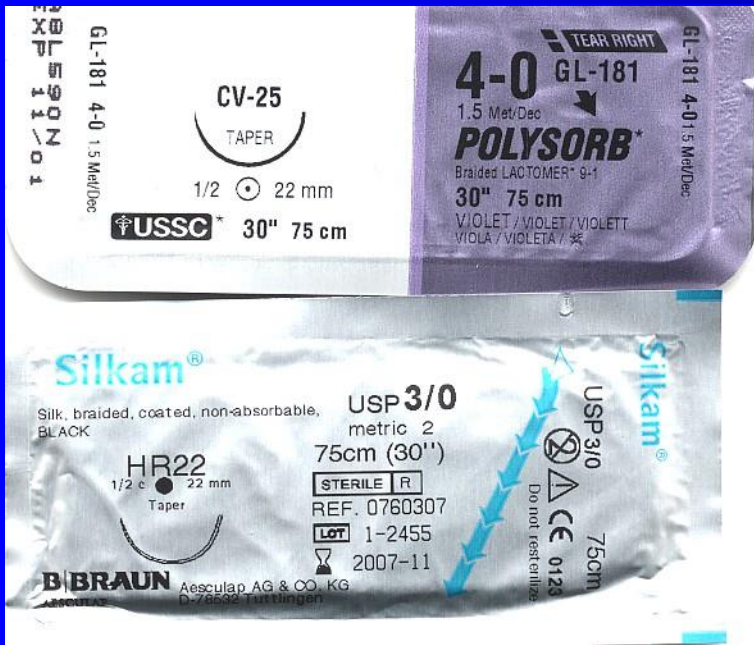

Műtéti beavatkozásra szolgáló műszerek (szövetek egyesítése)

Sebvarró fonalak:-felszívódó és nem
felszívódó

Felszívódó: cat-gut , izom és mély szövetek
egyesítésére

Nem felszívódó: lencérna, selyem, műanyag
szálak, fém

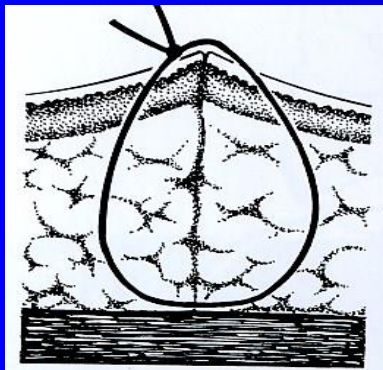
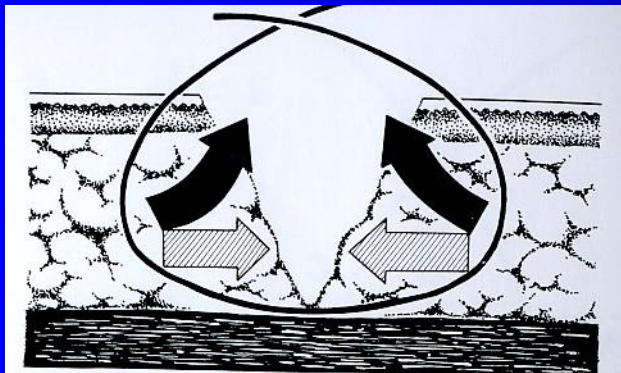

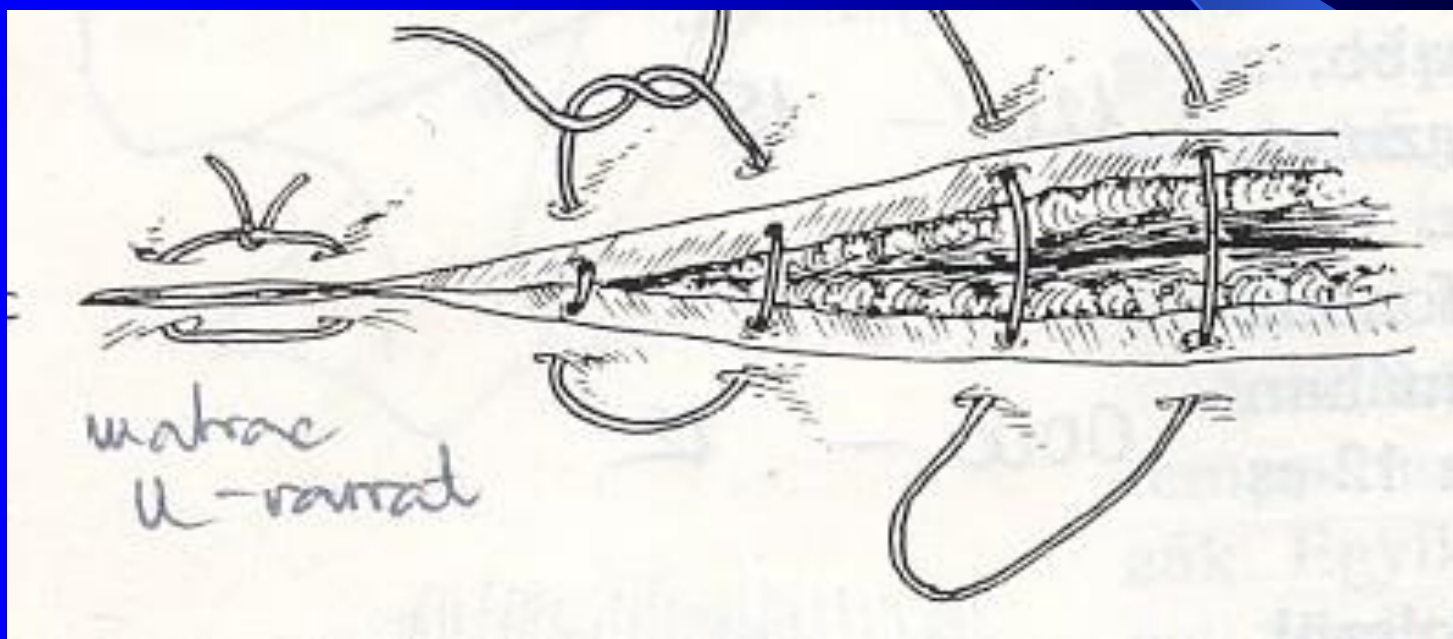
Öltéstípusok

- Egyszerű csomós öltés
- Matrac öltés
- Z-öltés
- Tovafutó öltés
- Donáthi-öltés

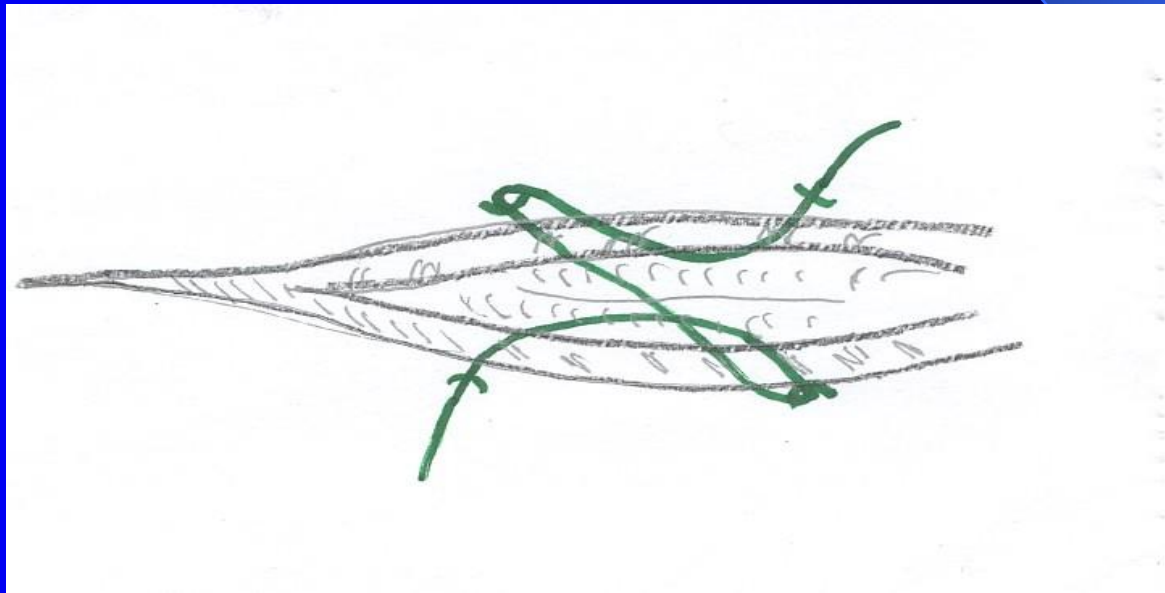
Egyszerű csomós öltés

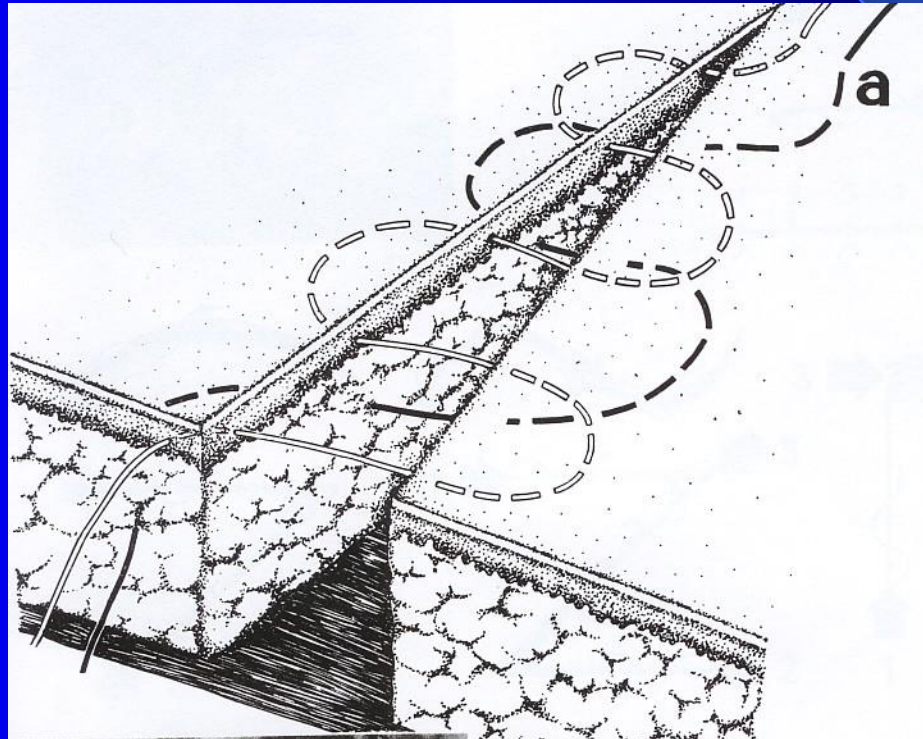
Matrac-öltés

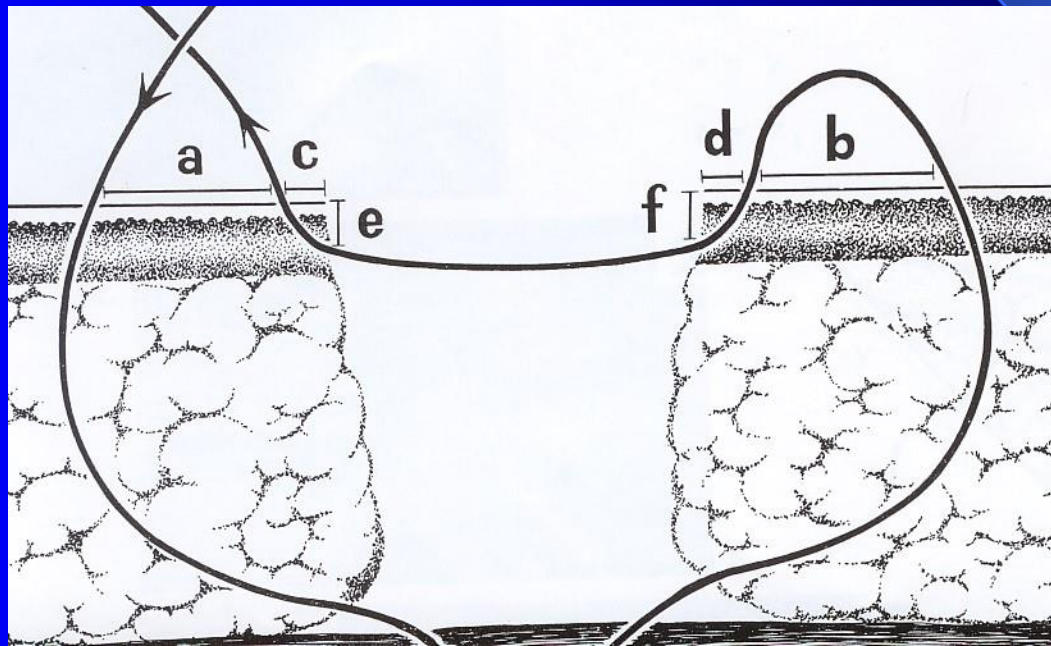
Z-öltés (8-as öltés)

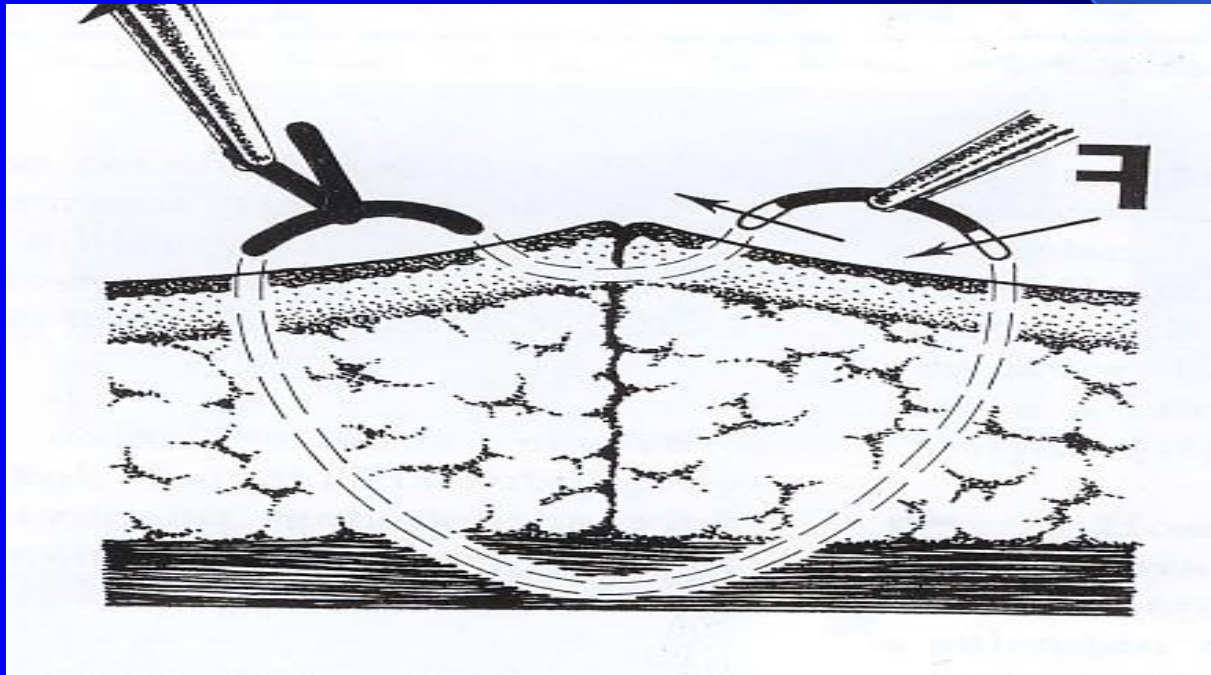
Tovafutó öltés

Donáthi-öltés

Csomós öltés eltávolítása

ZOLTÁN JÁNOS

CICATRIX

OPTIMA

Miért különösen fontos a sebgyógyulásról a szájsebészet területén belül beszélni?

- Fogeltávolítás után a sebet -normális körülmények között- nem zárjuk!
- Szájüregben lévő baktériumok száma kiemelkedően magas!
- A szájmilióje sok sebgyógyulást gátló tényezőt rejt magában!

Sebgyógyulás élettani folyamata

- **Regeneráció** → Szervezetnek, szerveknek olyan gyógyulási folyamata, amikor **azonos szövet**tel pótlódik a szövethiány.
- **Reparáció** → A folyamat nem specifikus, kötőszövetes, **hegszövetképződéssel** jár.

Az emberi szervezetben CSAK az epitéliumban van hegképződés nélküli **regeneráció**, mélyebb szövetekben **reparatív** gyógyulás jön létre!!

Sebgyógyulás élettani folyamata

➤ Proliferációs fázis

- Koagulum képződés → seb azonnali „bevérzésének”, hatására lokális vazokonstrukció jön létre (vérvesztés csökkentése)
- Trombocita aggregáció (protrombin-trombin)
- Fibrinháló képződése (fibrinogén-fibrin)
- Ödéma képződés → szövetek vérkeringésének vazodilatációja → hiperémia kialakulása → rubor, calor, tumor, dolor, functio laesa

Sebgyógyulás élettani folyamata

➤ Gyulladásos fázis

- Neutrofil adhézió → szennyezett, sérült szövetek fagocitózisa
- T-B limfociták aktivizálódása
- Monocita-makrofág rendszer aktivizálódása
- Endotélsejtek aktivizálódása - angiogenesis
- Koagulumképzés

Sebgyógyulás élettani folyamata

➤ Helyreállító fázis

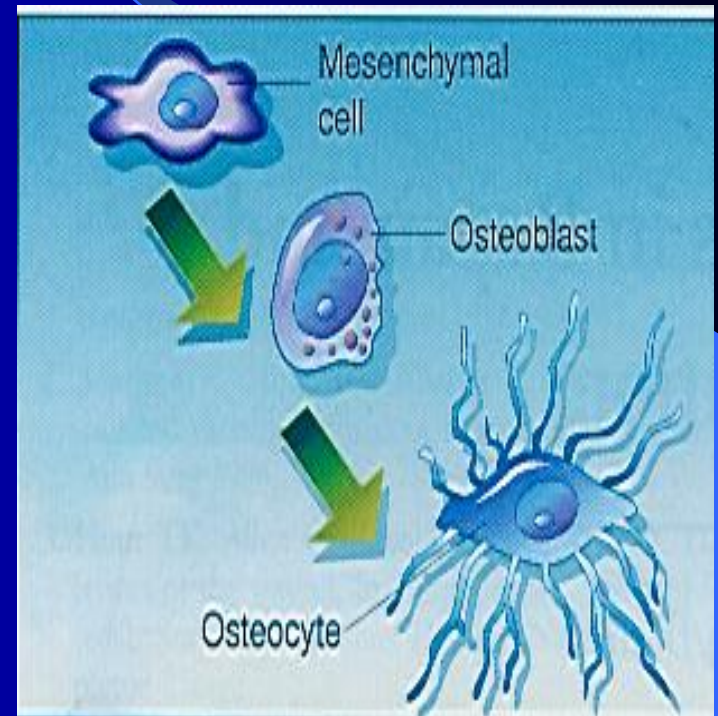
- Kapilláris hálózat proliferációja, granulációs szövet és differenciálatlan hegyszövet kialakulása
- A granulációs szövet előkészíti a „reepitelizációt” és a sebzáródást.
- Az újonnan képződött hegyszövet a további bakteriális behatolást megakadályozza.
- Hegyszövet alatt megindul a fibroblasztok differenciálódása fibrocitákká, a sebet összehúzzák a myofibroblasztok és befejezésül elindul a hámosodás.

Sebgyógyulás élettani folyamata

Csontosodás folyamata

- Desmogén csontosodás → kollagénszövetes telep csonttá épül át
- Fibroblasztok átalakulnak oszteoblasztokká (oxigenizáció, BMP, szöveti nyugalom)
- Retikuláris csont lemezes csonttá alakul át.

Sebgyógyulás formái

➤ Elsődleges gyógyulás („per primam intentionem“)

- Kedvező sebgyógyulás, tiszta sebszéllel, alacsony reparatív szöveti állománnyal.
- Sebgyógyulás 4-5 nap alatt klinikailag (szemmel láthatóan) befejeződik.
- Szájüregben az esetek döntő százalékában így történik a sebgyógyulás

➤ Másodlagos gyógyulás („per secundam intentionem“)

- Egymástól „messze fekvő” gyulladt sebszélek, nagy szövethiány a sebszélek között.
- Sebet gyulladással, hegszövet fedi.

Elsődleges gyógyulás („per primam intentionem“)

- Sebszélek gyulladásmenetesek
- Hámszövet tökéletesen befedi az érintett területet, sebet
- Váladékmentes a sebgyógyulás
- Reparációs szövetek jelenléte nélkül zajlik

Másodlagos gyógyulás („per secundam intentionem“)

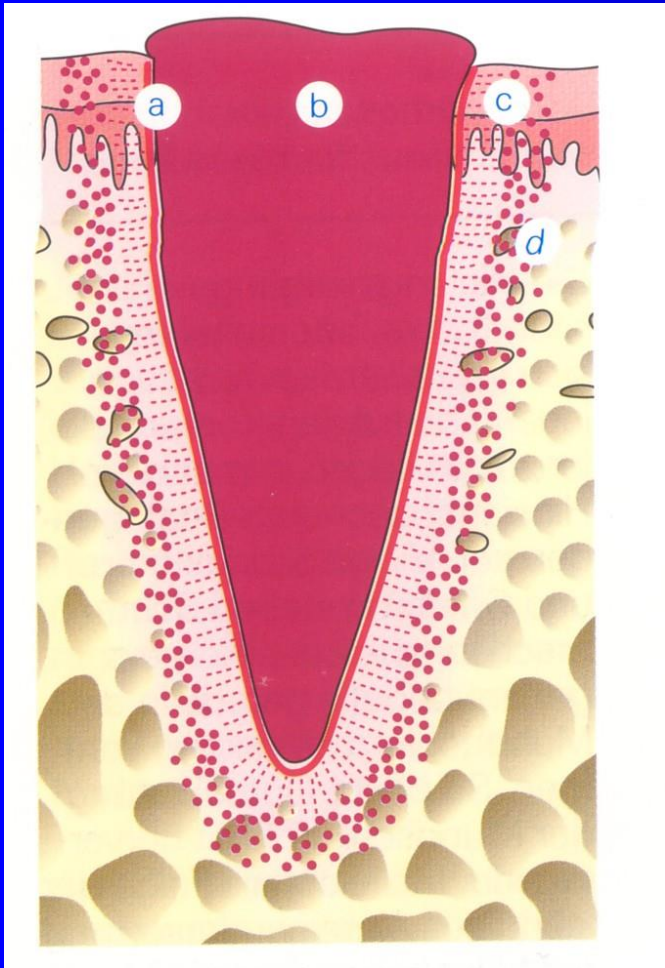

- A sebszélek nem egyesülnek
- Sebszélek gyulladással rendelkező zónával rendelkeznek
- A sebgyógyulás váladékképződéssel jár
- Reparációs szövetek jelenlétével kell számolnunk

Extrakciós seb gyógyulása

- Kombinált sebgyógyulás, mert a lágyszövetek, idegek és a csont egységesen sérülnek és gyógyulnak (restutio ad integrum)
- Sok a sebgyógyulást zavaró tényező.
- A seb hámosodása (elsődleges) 6-7 nap, míg a csont gyógyulás több hónapig tarthat.

Extrakciós seb gyógyulása

- a, 0,2 - 0,5 mm vastag nekrotizálódott zóna
- b, koagulum
- c, demarkációs zóna
- d, külsőzóna

Extrakciós seb gyógyulását befolyásoló tényezők

- Nyál → - nem természetes közege a sebgyógyulásnak
  - termelése fokozódik sérülés esetén
  - a képződő koagulumot felhígíthatja vagy „kimoshatja”
  - nagy „csiraállománnyal” rendelkezik
(10^9 - 10^{11} csira/ml)
  - enzimeket, immunglobulinokat, és -mint nem specifikus védőanyag- mucint is tartalmaz
  - antibakteriális anyagként lyozimet tartalmaz

Extrakciós seb gyógyulását befolyásoló tényezők

➤ Mechanikai behatások

- minden nyelésnél (napi 1500) a nyelv nyomást fejt ki a szájpadra és a fogakra (0,034 MPa)
- leginkább az alsó frontfogak és a felső szemfog érintett
- harapásnál a sebből kipréselődhetnek a sejtes elemek

Extrakciós seb gyógyulását befolyásoló tényezők

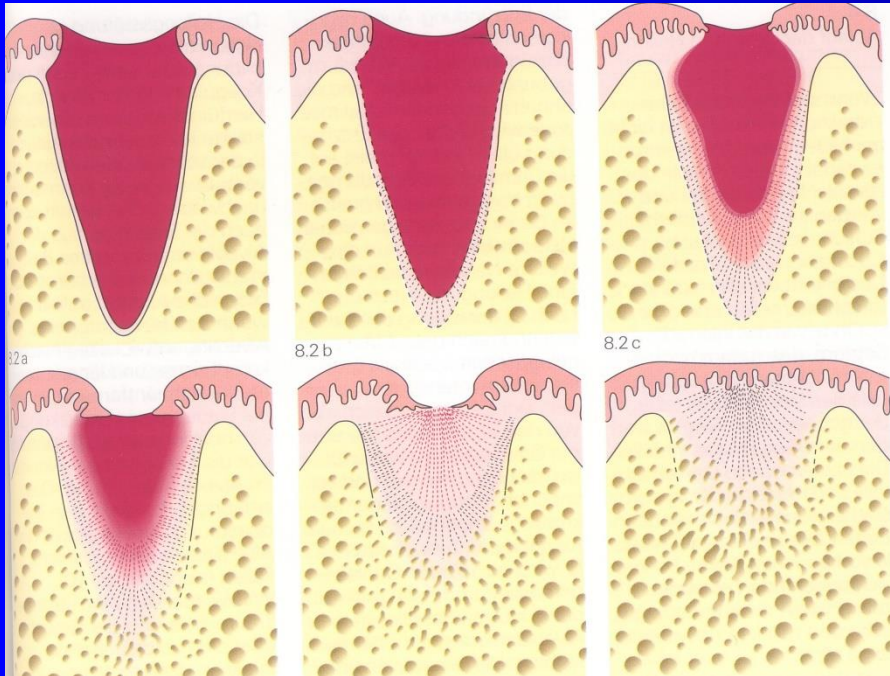
➤ Hőhatások

- az emberi fehérjék 40 C° felett denaturálódnak, így fogeltávolítás után a túl meleg ételek fogyasztása nem ajánlott

➤ Kémiai hatások

- magas koncentrációjú kémiai anyagok (sók, alkoholok, gyógyszerek) befolyásolhatják a sebgyógyulást

Extrakciós seb gyógyulásának „normális” menete

fogeltávolítás napja

az alveolus koagulummal
telítődik

2.és 3. nap fogeltávolítás után

granulációsszövet
növekszik az alveolusfal
felől a koagulum felé

4. nap a fogeltávolítás után

alveolusfal perifériás
részén kötőszövetes
szaporulat jelenik meg

Extrakciós seb gyógyulásának „normális” menete

- 2. és 3. nap fogeltávolítás után
granulációszövet növekszik az alveolusfal felől a koagulum felé

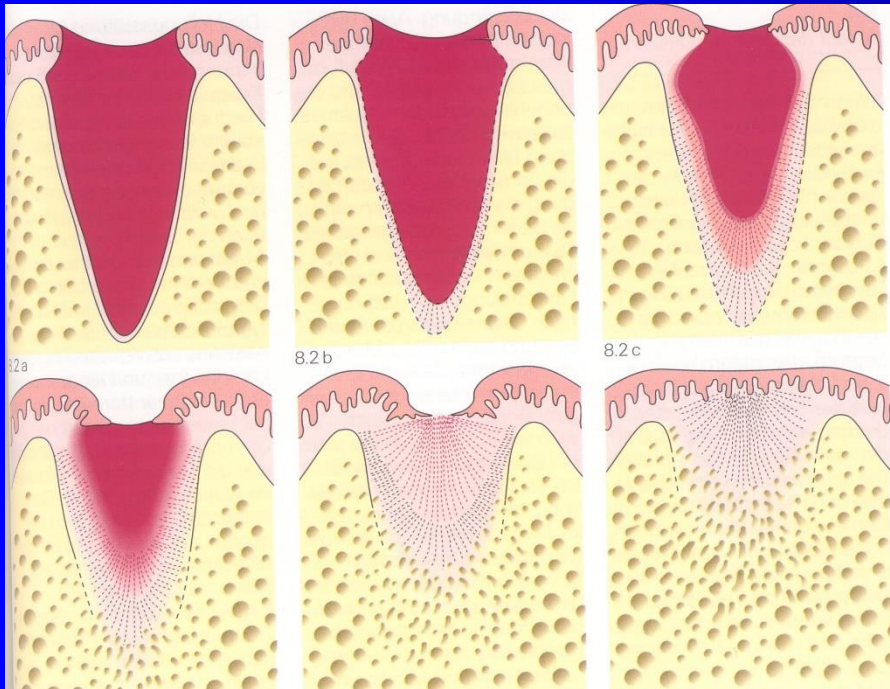

Extrakciós seb gyógyulásának „normális” menete

- 4. nap a fogeltávolítás után
alveolusfal
perifériás részén
kötőszövetes
szaporulat jelenik
meg

Extrakciós seb gyógyulásának „normális” menete

7. nap a fogeltávolítás után

megjelenek az osteoid elemek, és a koagulum szinte teljesen átalakul granulációs szövevé.

Az epiteliális sebszél záródik, a seb zsugorodik.

3 héttel a beavatkozás után

granulációs szövet szinte nem látható. Alveolus kötőszövevel és osteoid csontszövevel telítődik. Epitélium a seb felett záródott.

Extrakciós seb gyógyulásának „normális” menete

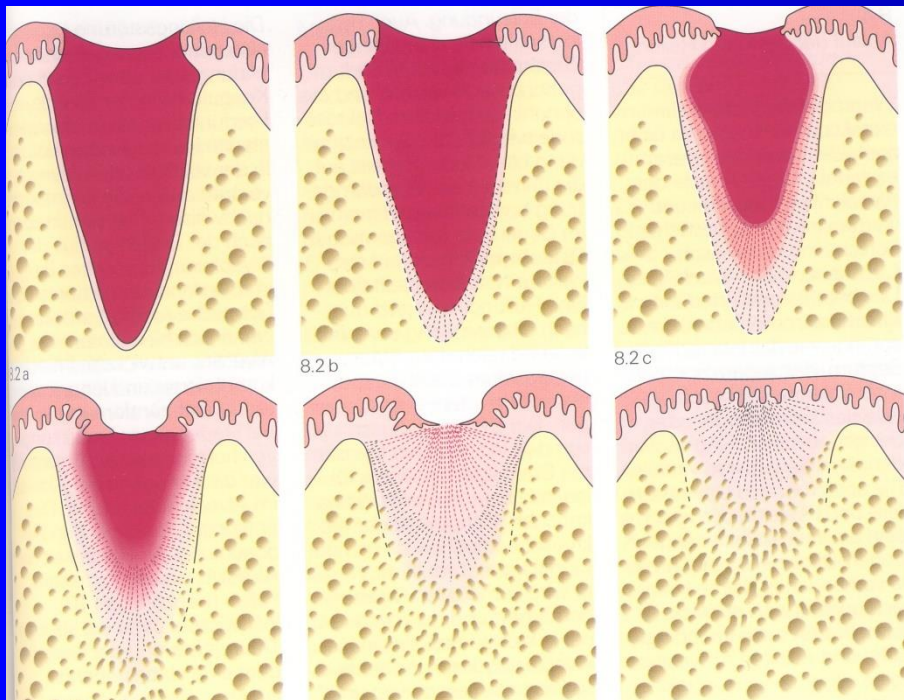
➤ 7. nap a fogeltávolítás után

az eredeti koagulum periferiáján megjelennek az osteoid elemek, és a koagulum szinte teljesen átalakul granulációs szövétté.

Az epitéliális sebszél záródik, a seb zsugorodik.

Extrakciós seb gyógyulásának „normális” menete

40. nap fogeltávolítás után

A seb klinikailag gyógyultnak tekinthető. Alveolus csonttal telítődött. A hámosodás a seb felett tökéletes és a hámszövet visszanyerte eredeti vastagságát

Sebgyógyulás zavarai

- Legtöbbször sebfertőzés okozza
- Lokális zavarokat okoz - besugárzás, betegségek (DM, leukémia, agranulocitózis)
- Ostitis circumscripta post extractionem, **ostitis alveolaris**, dry socket, dolor st. post extractionem, alveolitis
- Panaszok a fogeltávolítást követő 3.-4. napon jelentkeznek
- Oka: fertőzött vérrög szétesése és annak kiürülése
- Tünetek: heves fájdalom, szájjár, foetor, hőemelkedés
- Terápia: konzervatív vagy sebészi

Sebgyógyulás zavarai

➤ Konzervatív terápia

3%-os Hiperolos-oldattal
átöblíteni

Chlumsky- oldatos csík
behelyezése

Pharodoran pálcika
behelyezése

Sebgyógyulás zavarai

➤ Sebészi terápia

Röntgen kontroll mellett a seb excochleációja történik helyi érzéstelenítésben.

Újra bevéreztetjük a sebet, felfrissítjük a sebszéleket.

A letört csontszélek, gyökérdarabok eltávolítása.

Ellenőrizzük az alveolusban kialakult trombus jelenlétét és biztosítjuk annak tartósságát

Napi kontroll szükséges

Köszönöm a figyelmet